

[Vagn Bro.]

jeg ønsker, at vort lille land ikke i et forhold som dette i videst muligt omfang skal vise flaget over hele verden. Men vi kan nu engang ikke gøre ved, at vort land er så lille, eller at Vorherre har lagt os, hvor vi ligger: i en yderkant. En af begrundelserne for de mange tvivl, der er til stede, er netop, at centrum for SASs virksomhed ikke er så gunstig som for mange af de store selskaber. Embedsmandsudvalget nævner jo også, at den lokale passagerbasis for dette selskab kun er på 15 å 18 millioner; det andet må vi så få på usikker måde udefra, hvis selskabet skal drives i denne store sikkelse.

I denne forbindelse synes jeg det skal slås fast, at det først er begyndt at gå galt, efter man i 1958-59 havde indladt sig på samarbejdsaftaler med Thai Airways Company og samme år med det mexikanske luftfartsselskab GAMA. Det fremgår af embedsmandsudvalgets beretning.

For øvrigt finder jeg det meget lidt rimeligt, at denne beretning først få dage før behandlingen her i tinget er blevet offentlig. Jeg finder det også i høj grad urimeligt, at man i dag i et blad har kunnet læse, at SASs administrerende direktør forleden dag kunne udsende et cirkulære til flyveselskabets store personale, hvori han fastslår, at der nu var tilvejebragt et nyt økonomisk grundlag for selskabets fortsatte eksistens; jeg finder det urimeligt, at dette har kunnet ske, inden folketinget overhovedet har haft lejlighed til at se på sagen. Ingen har i fortiden stærkere end den højtærede trafikminister og slet ingen stærkere end den højtærede økonomiminister, der dog formentlig har været med i behandlingen af denne sag, doceret: ingen over og ingen ved siden af folketinget.

Vi må tage forbehold, navnlig med hensyn til hvilke kauteler der kan gives med henblik på fremtiden.

I den højtærede trafikministers fremsættelsestale er der to ting, jeg særlig har bidt mærke i. For det første hedder det — det står i Folketingstidende sp. 3002 —:

„Regeringerne har under de overvejelser, der er gået forud for beslutningen om en så betydelig økonomisk støtte til moderselskaberne været fuldt opmærksomme på de store usikkerhedsmomenter,

der knytter sig til konsortiets fremtid. Der er her først og fremmest tale om faktorer, som konsortiet er uden eller kun har ringe indflydelse på, nemlig den almindelige økonomiske udvikling, den tekniske og den trafikpolitiske udvikling.

Ingen kan i dag sige, hvordan disse faktorer fremover vil påvirke konsortiets økonomi.“

Ligeledes har den højtærede minister sagt, og det forundrer mig egentlig noget — det står på sp. 3003 —:

„Det er regeringens opfattelse, at der henset til de nævnte vanskeligheder, som rammer SAS udefra, må gøres det yderste for inden for konsortiets egen virksomhed at skabe den mest økonomiske drift. Trafikministrene har derfor aftalt, og regeringerne har tiltrådt, at staternes medvirken ... bl. a. gøres betinget af, at konsortiet i sin virksomhed skal følge strengt forretningsmæssige principper ...“ — og så kommer det — „... Der er endvidere enighed om, at der efter nærmere drøftelse mellem staterne og de private aktiegrupper nedsættes et hurtigt arbejdende skandinavisk udvalg, som skal foretage en engangsundersøgelse af hovedpunkter ...“.

Det er dette, der i og for sig forekommer mig ejendommeligt. Efter min mening er det en bagvendt fremgangsmåde: vi står over for en stor og omfattende rekonstruktion, hvor man først, om jeg så må sige, beslutter sig til for alle landenes vedkommende at bevilge 280 mill. kr., og derefter vil man så nedsætte dette hurtigt arbejdende udvalg. Jeg må dog mene, at der i alt fald har været et halvt års tid til, at en sådan undersøgelse kunne have klarlagt forholdene, så den højtærede minister kunne være kommet her med andet end svævende oplysninger, og så at udvalget ikke havde måttet erkende, at undersøgelsen ikke har været tilbunds gående.

Derfor mener jeg, at det havde været rettest, om et hurtigt arbejdende skandinavisk undersøgelsesudvalg var blevet nedsat allerede i sommeren 1960. Der er ikke tvivl om, at ledelsen allerede på dette tidspunkt har været klar over, at vanskelighederne var begyndt. Men i hvert fald bliver det da efterhånden aldeles nødven-